

Русіна Юлія Олександрівна

кандидат економічних наук

*доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

м. Київ, Україна

Литвинова Альбіна Тарасівна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

м. Київ, Україна

АНАЛІЗ СТАНУ БАНКІВСЬКИХ ДЕПОЗИТІВ В УКРАЇНІ

Банківські депозити (вклади) є одним із найпоширеніших інструментів заощаджень і відіграють важливу роль у формуванні ресурсів банків [1].

Депозит — це грошові кошти, які внесено власником (юридичною або фізичною особою) або третьою особою за дорученням і за кошти власника у банк на рахунок для зберігання, на визначених договором умовах, і які підлягають поверненню по закінченні строку дії договору [2].

Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність», банківською діяльністю називається залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах і на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб [3]. Тобто приймання вкладів від юридичних і фізичних осіб є однією із трьох основних банківських операцій.

Залежно від цілей вкладення грошей вкладники можуть обирати різні види депозитів: поточні — якщо гроші вкладаються з метою здійснення безготівкових розрахунків; строкові — якщо гроші вкладаються з метою накопичення та отримання доходу. Депозитні відносини між вкладником і банком оформлюються депозитною угодою [1].

Депозитні зобов'язання українських банків станом на 01.10.2016 року перевищили 1,125 трлн грн., з яких депозити юридичних осіб 348,9 млрд грн. (депозити до запитання — 90,8 млрд грн.), депозити фізичних осіб — 410,6 млрд грн. (депозити до запитання — 298,2 млрд грн.) [4].

Процентна ставка за депозитом залежить від багатьох чинників, проте основну роль серед них відіграють термін і цілі вкладення грошей [1].

Аналіз змін в умовах депозитних вкладів фізичних осіб (з 15.12.2016 по 04.01.2017 рр.) показав, що:

- Укрсиббанк — знизив на 0.5% річних ставки за вкладами у гривнях на 6 та 12 місяців;
- Кредобанк — зменшив ставки за наступними депозитами (з урахуванням змін і надбавки за оформлення вкладу онлайн): 5.0% річних — у гривнях на 7 днів; 2.0% річних — у гривнях на 1 місяць; 0.5% річних — у гривнях та доларах США на 3–12 місяців та в євро на 6 місяців; 0.25% річних — у доларах США на 1 місяць та в євро на 3 та 12 місяців (окрім Зростання в євро на 3 місяці). Також була збільшена удвічі (до 2.0% річних) надбавка за оформлення депозиту через онлайн-банкінг у гривнях;
- ОТП банк — знизив на 1.0% річних ставки за вкладами у гривнях на 6 та 12 місяців, на 0.5% річних — у гривнях на 3 місяці та у 25 разів (на 0.24% річних) — в євро та швейцарських франках — на 12 місяців;
- Приватбанк — з 01.01.2017 р. Приватбанк зменшив ставки по депозитам в іноземній валюті: у доларах США на 3 місяці — на 0.5% річних, на 6 та 12 місяців — на 1.0–2.0% річних. В євро по Приват-вкладу — на 0.5% річних, по Стандарту Строковому та Плюсу Строковому на 6 та 12 місяців — на 1.0% річних;
- Ідея банк — знизив ставки по депозитам у гривнях на 3–12 місяців та ощадному вкладу — на 1.0–1.5% річних;
- ВТБ — за вкладом Скарбничка зменшив відсотки на 0.5–2.0% річних та змінив суми необхідні для отримання надбавки у гривнях, доларах США та євро [5].

Таблиця 1

Середні процентні ставки в банках України за депозитами фізичних осіб (% річних) за даними агентства Thomson Reuters: за січень 2017 року

Період	Депозити в гривні	Депозити в доларах	Депозити в євро
3 місяці	↓ 16.04%	↑ 4.42%	↑ 3.42%
6 місяців	↓ 17.09%	↑ 5.36%	↑ 4.28%
9 місяців	↓ 16.53%	↑ 4.73%	↑ 3.25%
12 місяців	↓ 17.70%	↑ 5.96%	↑ 5.02%

Обираючи банк для вкладення грошей, потрібно звернути увагу не лише на величину процентної ставки за депозитами, але і на надійність і репутацію банку, оскільки банки, що проводять ризиковані операції, часто пропонують своїм вкладникам вищі процентні ставки [1].

ТОП-10 найбільших банків по депозитах фізичних осіб наведено в табл. 2.

Таблиця 2

**ТОП-10 рейтингу найбільших банків:
депозити фізичних осіб (тис. грн.) (станом на 1 жовтня 2016 року)**

№	Банк	Депозити фізичних осіб
1	Приватбанк	155 192 576
2	Ощадбанк	61 988 279
3	Укрексімбанк	24 407 280
4	Райффайзен Банк Аваль	16 014 607
5	Укрсоцбанк	15 164 073
6	Альфа-Банк	14 770 919
7	ПУМБ	14 600 844
8	Укргазбанк	12 205 704
9	Сбербанк Росія	11 076 721
10	УкрСиббанк	10 988 061

ТОП-10 найбільших банків по депозитах юридичних осіб наведено в табл. 3.

Таблиця 3

**ТОП-10 найбільших банків за депозитами юридичних осіб (тис. грн.)
(станом на 1 жовтня 2016 року)**

№	Банк	Депозити юридичних осіб
1	Ощадбанк	66 621 534
2	Укрексімбанк	55 208 625
3	Приватбанк	40 696 294
4	Укргазбанк	37 930 806
5	Райффайзен Банк Аваль	24 636 912
6	УкрСиббанк	22 006 604
7	Креді Агріколь	18 805 041
8	Сітібанк	17 665 191
9	ПУМБ	16 479 016
10	Альфа-Банк	12 341 143

Отже, банківський депозит — проста і доступна форма збереження особистих заощаджень. Депозит — грошові кошти в готівковій чи безготівковій формі в валюті України чи в іноземній, банківських металах, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений термін зберігання чи без зазначення терміну (під відсоток або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті

вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору. Депозити традиційно постають основним джерелом формування ресурсної бази будь-якого банку. Вони є підґрунтям, завдяки якому, власне, і відбувається розвиток банківського бізнесу.

Література

1. Т. С. Смовженко, підручник «Фінансова грамотність» [Текст] / Смовженко Т. С. / К.: УБС НБУ, 2012. — 322 с.
2. Герасимович А. М. Облік і аудит у банках: Підручник / А. М. Герасимович, Л. М. Кіндрацька, Т. В. Кривов'яз та ін.; За заг. ред. проф. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 536 с.
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р. — [Електрон.ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
4. Рейтинг самых надежных банков Украины в 2017 году. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://forinsurer.com/rating-banks>.
5. Депозити для фізичних осіб 2017 — калькулятор, надійні банки, детальні умови. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://finsee.com/депозити/>.
6. Банківські депозити [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://vseprogroshi.com.ua/bankivski-depoziti.html>.